

Digit Esir 1

Korisničko uputstvo

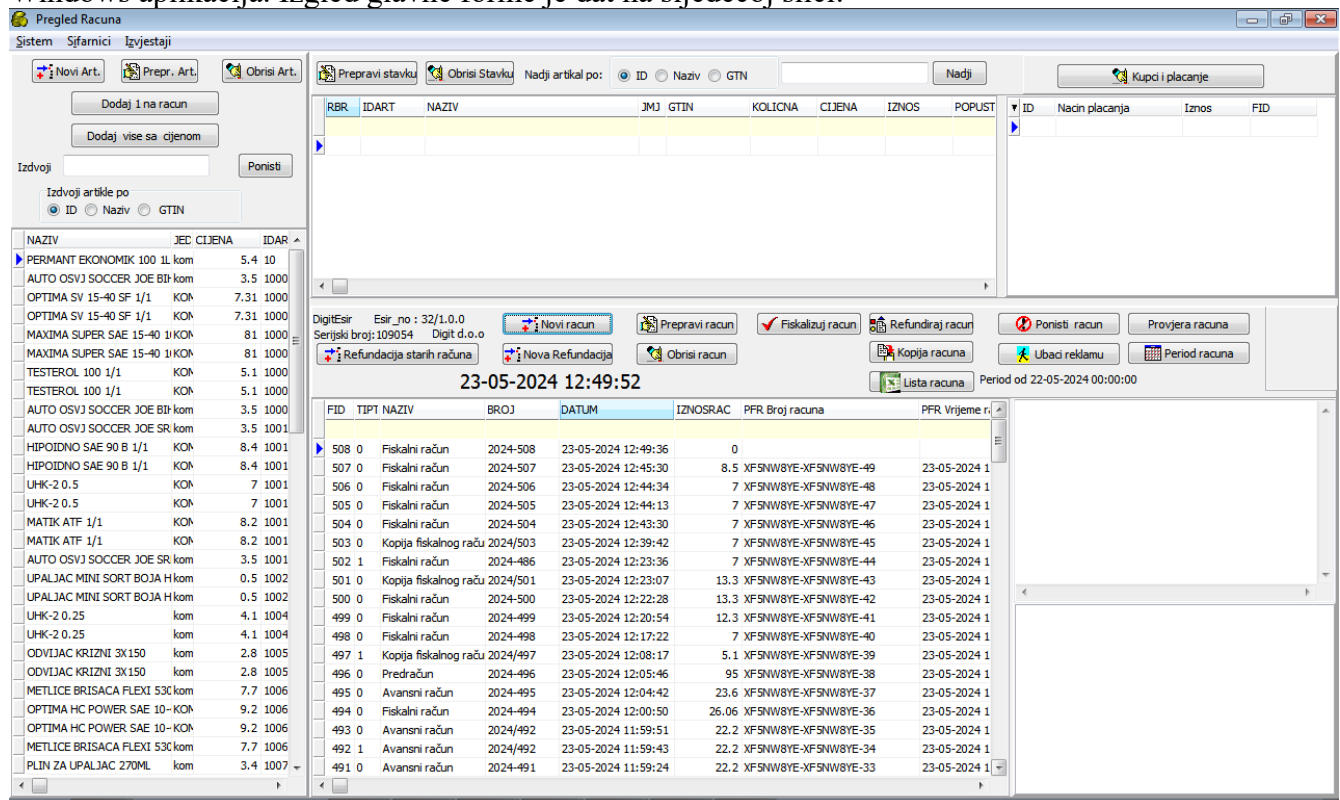
Potrebna oprema za rad sa Digit Esir 1

Za punu funkcionalnost ove aplikacije potreban je standardan PC računar srednjih performansi kao i termalni štampač širine trake od 80 mm i postojanje Wi-Fi router-a u okruženju računara na kojem je instaliran ESIR. Potrebno je obezbijediti da je PC računar sa instaliranim ESIR-om preko Wi-Fi konekcije povezan sa L-PFR-om sa kojim razmjenjuje podatke. Ako se radi o Wi-Fi konekciji sa L-PFR treba da je i računar povezan sa L-PFR putem te konekcije zavisno od toga kakvu konfiguraciju L-PFR zahtjeva i treba vidjeti u Korisničkom uputstvu za L-PFR postupak konfigurisanja L-PFR-a i način spajanja ESIR-a sa L-PFR . Za neiskusne je preporuka da se obrate nekom od servisa ako nisu sigurni kako se spaja ESIR na L-PFR preko Wi-Fi ili neke druge predviđene konekcije. U svakom slučaju naša servisna služba vam stoji na raspolaganju da vam se konfiruršu oprema i programi za nesmetan rad.

Izgled programa

Digit Esir 1 je POS sistem – drajver za štampu fiskalnih računa i izvještaja saglasno Zakonu o fiskalizaciji Republike Srpske (Sl. glasnik 15/22) i pravilnicima s tim u vezi.

Dizajniran je za jednostavan i brz rad i izdavanje fiskalnih računa kao i ostalih dokumenata u skladu sa zakonima. Radi se o Windows aplikaciji koja se pokreće klikom na ikonicu programa , kao i većina Windows aplikacija. Izgled glavne forme je dat na sljedećoj slici:

slika 1

Kao što se može uočiti na vrhu ekrana je glavni meni programa. Takođe možemo uočiti da je glavna forma programa podijeljena na nekoliko cjelina odnosno panela. Svaki od panela je predviđen za neku funkcionalnost sistema.

Lijevi panel ispisuje log aplikacije i greške koje se pojave da informišu samog operatera šta nije u redu, kao i servisnog osoblja koje otklanja greške, a sam ovaj log se istovremeno bilježi i u log datoteku, tako da je prilikom dijagnostike greške vrlo lako naći i doći do podataka šta nije u redu.

Donji lijevi panel u sredini forme prikazuje račun koji se kreira i listu zadnje kreiranih i fiskalizovanih računa. Lijevi panel prikazuje pregled fiskalizovanog računa koji je trenutno selektovan. U slučaju da je operater u toku kreiranja računa i taj račun još nije fiskalizovan taj panel prikazuje samo bijelo polje. Od momenta kad je fiskalizovan na serveru Poreske uprave RS, prikazuje se pregled tog računa.

Srednji panel sadrži sve komande za kreiranje i ažuriranje zaglavlja računa kao i brisanje računa koji su u fazi kreiranja, sve dok nisu fiskalizovani. Nakon fiskalizacije promjena računa nije moguća. Na ovom panelu se takođe nalaze i sve komande za štampanje računa i export lista kao i za provjeru računa na serveru PU.

Gornji lijevi panel prikazuje tabelu stavki selektvanog računa odnosno računa koji se kreira. Iznad tabele na kojoj su prikazane stavke računa sa detaljima o količini, cijeni, popustu, poreskoj stopi i ostalim potrebnim podacima.

Na **gornjem desnom panelu** je prikazana tabela liste plaćanja tekućeg odnosno selektvanog računa sa komandnom koja poziva formu za ažuriranje plaćanja prilikom pripreme ili ažuriranja nefiskalizovanog računa. Na donjem desnom panelu je prikazan "preview", odnosno prikaz računa u cilju da korisnik može provjeriti da li je račun fiskalizovan i kako bi izgledao kod štampanja.

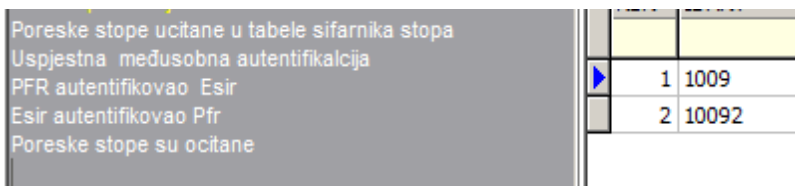
Osobine: Ovaj program ne izdaje ni jednu vrstu računa koju je dobio ako nije fiskalizovan odnosno ako nije dobio neophodne podatke od L-PFR-a sa kojim je povezan. Ne izostavlja i ne mjenja ni jedan obavezni obavezni podatak fiskalnog računa koji je primio od L-PFR-a. Ne izostavlja i ne mjenja ni jednu informaciju kojeg dobija od L-PFR i BE.

Ovaj program štampa isključivo papirne račune, nema elektronskih i drugih vrsta dokumentata. Za štampanje se koriste eksterni termalni štampači od 57 do 80 mm koji podržavaju štampu u grafičkom modu.

Napomena: na računar se ne smije prključiti ni jedan uređaj koji ometa rad Esir i L-PFR pri radu i fiskalizaciji računa.

Ovaj progam komunicira sa L-PFR se preko http protokola u skladu sa Tehničkim vodičem kojeg objavljuje i ažurira Poreska uprava na portalu Poreske uprave

Kada se pokrene program tada se L-PFR i Esir autentifikuju. Tada se može na panelu uočiti poruka

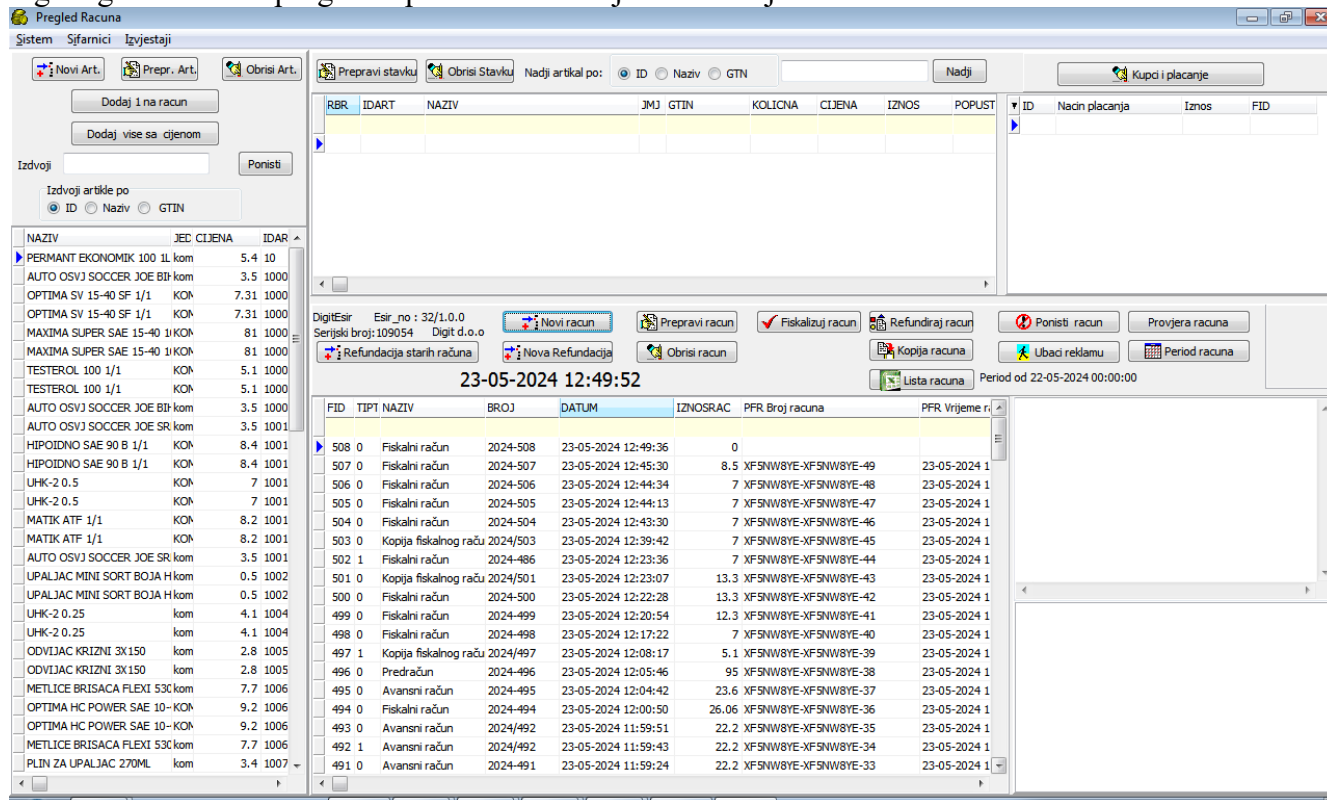
Slika 2

Rad sa programom

Kreiranje i ažuriranje računa.

Sa komandom **Novi racun** sa centralnog panela kreira se novi račun koji još nema stavke. Umjesto log panela pojavljuje se panel sa tabelom artikala koja omogućava veoma brzo pretraživanje roba i usluga po jedinstvenom Id broju, bar kodu i nazivu artikla i brzo dodavanje jednog artikla na račun klikom na dugme ili dodavanje više artikala i promjenu parametara kao što su količina, cijena, popust itd.

Izgled glavne forme programa prilikom kreiranja i ažuriranja računa:

Slika 3

Dakle, možemo da vidimo da se pojavio panel za pretraživanje na lijevoj strani ekrana umjesto panela koji prikazuje log podatke.

Ovaj panel omogućava i dodavanje novih artikala u šifarnik artikala, kao i ažuriranje artikla koji je selektovan u donjoj tabeli u kojoj su prikazani artikli sa parametrima: Id, naziv, barcode, cijena itd.

Komande za brzo **pretraživanje** i dodavanje artikala na račun su date na gornjem panelu.

Možemo uočiti i radio button kojim se vrlo jednostavno bira ključ po kojem će biti izvršeno pretraživanje, To su Id broj, bar kod ili sam naziv artikla.

Pretraživanje se vrši tako što se artikal skenira Bar code skenerom, unosi Id, naziv ili barcode.

Na sljedećoj slici prikazan je panel koji služi za pretraživanje i brzo ažuriranje robe koja će biti dodata na račun:

NAZIV	JEL	CIJENA	IDAR
NULTA ROBA	lit	1.6	100
OPTIMA CV 15 40 SE 1/1	KOM	7.31	1000
MAXIMA SUPER SAE 15-40 1	KOM	81	1000
TESTER OL 100 1/1	KOM	5.1	1000
HIPOIDNO SAE 90 B 1/1	KOM	8.4	1001
UHK-2 0.5	KOM	7	1001
MATIK ATF 1/1	KOM	8.2	1001
LITMA 2 1/1	KOM	4.1	1004
UHK-2 0.25	kom	4.1	1004
OPTIMA HC POWER SAE 10-	KOM	9.2	1006

Slika 4

Dugmad 'Novi Art.', 'Prepravi Art.' i 'Obrisi artikl' služe za rad sa dodavanje, ažuriranje i brisanje artikala. Forma za ažuriranje parametara izabranog artikla data je na sljedećoj slici.

Slika 5

Cijena se automatski zaokružuje na 2 decimale.

Operater bira količinu koju dodaje na račun tako što bira opciju "Dodaj 1 na racun" kada je izabrao da treba dodati jedan artikl odnosno robu ili uslugu, što se većinom u praksi dešava. Kada je izabrao da treba dodati više stavki na račun promjeniti cijenu, dati popust koristi Dodaj više sa cijenom

Dodaj 1 na račun dugme omogućava da se za arikal ažuriraju ili promijene podaci, a cijena se automatski zaokružuje na dvije decimale. **Takođe dvostrukim klikom na tabeli artikala na izabrani artikl primejni se komanda Dodaj 1 na račun i taj artikl se dodaje na stavke po cijeni koja je u šifarniku artikala.**

Dodaj vise sa cijenom dugme otvara formu kao na sljedećoj slici koja omogućava promjenu parametara artikla prilikom dodavanja na račun odnosno ažuriranje stavki na računu.

Azuriraj stavku racuna

Artikal id: 10015|

Naziv: UHK-2 0.5

BarCode - GTN: 3871835007260

jed.mjere: KOM Crveno polja su obavezna za unos

Kolicina: x Cijena bp: Inos stavke: KM

Popust %: x Cijena SP: = KM

Popust iznos po jedinici mjere: KM

Stopa por.:   % Porez iznos: KM

Slika 6

Dugmetom **OK** potvrđujemo parametre stavke na računu prilikom dodavanja ili ažuriranja stavke na računu. i ovde se cijena automatski zaorkužuje na 2 decimale. Može da dodaje popust i promjeni cijenu artikla.

Komanda **Izdvoji**

Panel stavki na računu je dat na sljedećoj slici

Prepravi stavku | Obrisi Stavku | Nadji artikal po: ID Naziv GTN

RBR	IDART	NAZIV	JMJ	GTIN	KOLICNA	CIJENA	IZNOS	POPUST	Stopa por.
▶ 1	10048	UHK-2 0.25	kom	3871835007284	1	4.1	4.1	0	F
2	10048	UHK-2 0.25	kom	3871835007284	1	4.1	4.1	0	F
3	1013	REMEN ZA TERET 5T 12M	kom	3858885020449	1	54.9	54.9	0	F
4	1014	ODVIJAC RAVNI 6X10	kom	3858885029152	1	2.1	2.1	0	F

Slika 7

U vrhu panela možemo uočiti dva dugmeta za rad sa stavkom računa.

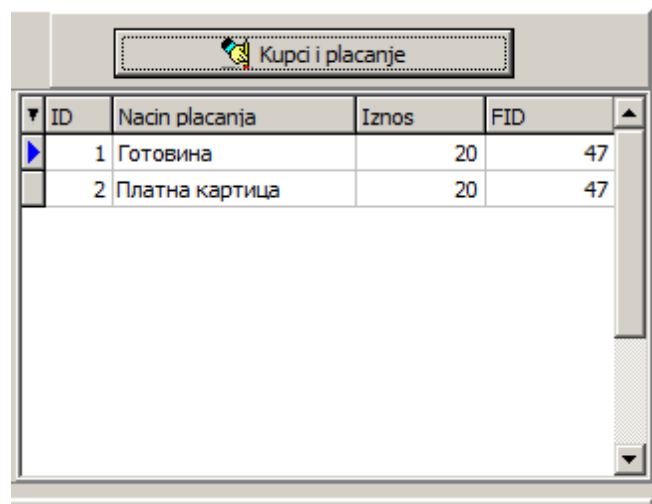
Dugme 'Prepravi stavku' omogućava da se stavki koja je već dodata na račun žele promijeniti parametri. Tada se prikazuje forma koja je prikazana na slici 6 gdje su polja popunjena sa sadržajem te stavke računa.

'**Obriši stavku**' briše selektovanu stavku sa računa, a radio buton omogućava traženje stavki po sva tri ključa kao što su Id, naziv artikla i barcode tog artikla. **Brisanje i prepravljanje stavki** je moguće samo kod još **nefiskalizovanog računa**.

U bijelo edit polje se unosi jedinstveni ID artikla, negov barcode ili naziv. Pretraživanje artikla startuje sa komandnim dugmetom.

Izbor načina plaćanja računa, Izbor kupca

Vrstu i način plaćanja izabranog računa možemo odmah vidjeti na panelu Plaćanja koji se nalazi u gornjem desnom uglu glavne forme programa. Izgled ovog panela je prikazan na sljedećoj formi.

The screenshot shows a window titled "Kupci i plaćanje" (Customers and Payments). It contains a table with the following data:

ID	Način plaćanja	Iznos	FID
1	Готовина	20	47
2	Платна картица	20	47

Slika 8

Kao što vidimo u donjem djelu tabele je prikazana lista načina plaćanja sa načinima koji su izabrani za nepoznatog ili nekog određenog kupca. Izbor i uređivanje načina plaćanje je omogućeno putem forme za plaćanja i izbor kupca i koja se poziva klikom na gornje dugme ili prilikom klika na dugme za fiskalizaciju računa, ako prije toga nisu postavljeni načini plaćanja.

Купци и начини плаћања

Купац ID

Купац име

Купац ID

Опс полје

Плаћање

Id	Начин плаћања	Износ
1	Готовина	64
2	Платна картица	100
3	Чек	0
4	Пренос на рачун	0
5	Ваучер	0
6	Инстант плаћање	0
0	Друго безготовинско плаћање	0

Износ рачуна Уплаћено

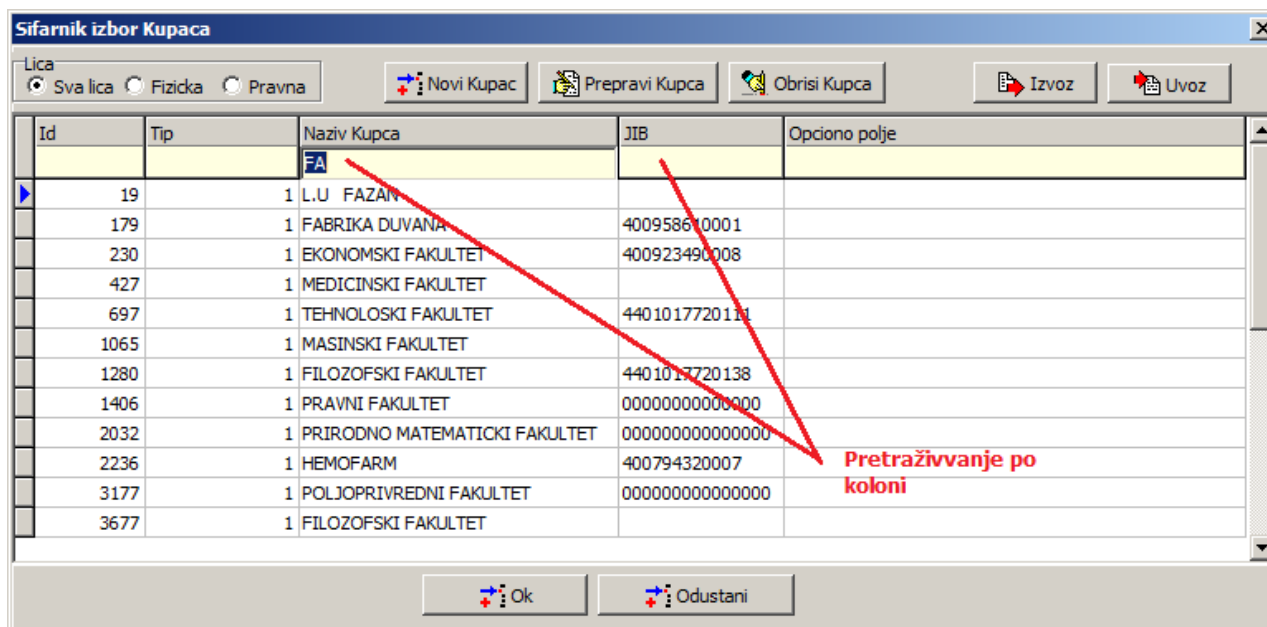
Поврат-курс

Slika 9

Način plaćanja se biraju tako da da se direktno u tabelu plaćanja unesu iznosi po pojediničnim načinima plaćanja. Na slici 8 vidimo da je ovaj kupac račun sa iznosom 164.00 KM platio iznosom 100 KM platnom karticom i da je dao novčanicu od 100 KM. Program automatski izračunava povrat u iznosu od 36.00 jer je obračunao povrat koji treba biti vraćen kupcu i da se gotovinom plaća iznos od 64 KM. Polja koja prikazuju iznos računa, koliko je uplaćeno i povrat kupcu prikazana su na donjem djelu forme slika 9. Za tip računa 'Predračun' nije potrebno unositi načine plaćanja kao i uplaćen iznos. Za predračune na formi sa slike 9 ne vidi se tabela sa načinima plaćanja i polja Iznos racuna, uplaceno i povrat, niti se štampa na fiskalnom računu.

Kao što se vidi na slici 9 u gornjem dijelu forme unose se podaci o kupcu. Kupca možemo odmah naći tako što mu upišemo ID iz šifarnika kupaca. Tada će prelaskom na sljedeće polje odmah biti ispisani podaci iz šifarnika u edit polja. Ako ne znamo podatke (Id) o kupcu kliknemo na dugme pored polja za unos ID broja kupca onda se pojavljuje forma Šifarnik Kupaca koja omogućava brzo pretraživanje i izbor kupca.

Ova forma se takođe može izabrati putem glavnog menija programa. Izbor kupca sa forme kupci dat je na sljedećoj slici:

Slika 10

Kao što je prikazano na slici 10 ova forma sadrži gornji panel za komandnim dugmadima, tabelu kupaca i donji panel koji omogućava vraćanje podataka u potrebna polja nakon nalaženja željenog kupca.

Tablelu sa kupcima je moguće pretraživati po svim poljima veoma jednostavno. Potrebno je samo u žuto edit polje na vrhu kolone po kojoj se vrši pretraživanje upišu neka slova na primjer koja se sadrži u nazivu željenog kupca i automatski sa unosom novog slova vrši se selekcija samo onih kupaca koji imaju ta slova u imenu vodeći računa o velikom i malim slovima. Na primjeru u slici 10 unijeli smo slova FA i program je izdvojio samo one kupce koje sadrže FA u imenu bez obzira na kom mjestu u nazivu kupca. Isto funkcionira sa JIB brojem kupca, dok je sa ID neophodno unijeti cijeli ID broj da bi se ispravno izdvojio podatak.

Radio buton na komandnom panelu omogućava prikaz fizičkih i pravnih lica zajedno kao i izdvajanje samo pravnih ili samo fizičkih lica. Dugmad 'Novi Kupac', 'Prepravi Kupca' pozivaju formu kojom je moguće dodati novog kupca ili ažurirati sve neophodne podatke o kupcu.

Dugme 'Izvoz' omogućava snimanje kompletnog šifarnika kupaca u .txt datoteku za arhivu i eventualan prenos na drugi ESIR, a dugme 'Uvoz' omogućava da se takva ista lista učita u šifarnik.

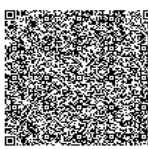
Slika 11 prikazuje formu za ažuriranje i dodavanje novih kupca i poziva se dugmadima 'Novi kupac' i 'Prepravi kupca'.

Slika 11.

Na sljedećoj slici je prikazan panel koji se nalazi dole desno na glavnoj formi progama u kome se prikazuje pregled fiskalnog računa , a generiše se iz odgovora servera PU nakon fiskalizacije računa.

```
===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====
4400970230001
DIGIT doo
DIGIT doo
Kralja Petra I Karađorđevića 83A
NOT APPLICABLE
Касир: Operator 1
ИД Купца: 400970230001
Опционо поме купца:
ЕСИР број: 32/1.0.0
ЕСИР вријеме: 21.05.2024. 09:52:22
Реф. број: QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-446
Реф. вријеме: 21.05.2024 09:52:13
-----АВАНС ПРОДАЈА-----
Артикли
-----
Назив Цијена Кол. Укупно
385885024591 ЛАНАС ЗА СНИЈЕГ 110 (F)
40,00 1,00 40,00
-----
Укупан износ: 40,00
Пренос на рачун: 40,00
-----
Ознака Име Стопа Порез
F ЕСАЛ 11,00% 3,96
-----
Укупан износ пореза: 3,96
Укупан промет (F): 40,00
-----
ПФР вријеме: 21.05.2024 09:52:19
ПФР број рачуна: QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-446
Бројач рачуна: 40/446АП
-----
```

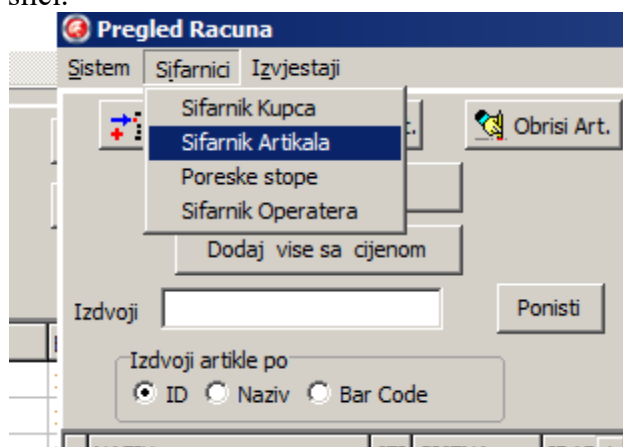

Slika 12

Slika nam daje prikaz fiskalnog računa i informaciju da je račun ispravno fiskalizovan, a ujedno omogućava operateru da pogleda i prekontrolise račun prije nego što se odštampa.

Šifarnik Artikala

Za dodavanje i ažuriranje Artikala koristi se forma šifarnici koja se poziva iz glavnog menija programa kao što je dato na sljedećoj slici.

Slika 13

Prikaz forme Šifarnik artikala, koji podrazujeva robe i usluge koje su potrebne prikazan je na slici 14.

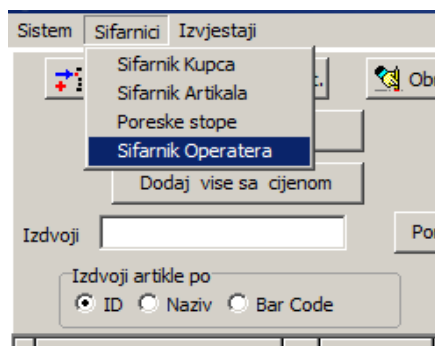
IDartikla	NazivArtikla	Cijena	Jed. mjere	ID por. stope	GTIN - Bar Code	Grupa
10	PERMANT EKONOMIK 100 1L		5.4 kom	1	0000000164462	2
1000	AUTO OSVJ SOCCER JOE BIH		3.5 kom	1	3873027001292	3
10001	OPTIMA SV 15-40 SF 1/1		7.31 KOM	1	3871835000155	2
10001	OPTIMA SV 15-40 SF 1/1		7.31 KOM	1	3871835000155	2
10006	MAXIMA SUPER SAE 15-40 10/1		81 KOM	1	8606003561252	2
10006	MAXIMA SUPER SAE 15-40 10/1		81 KOM	1	8606003561252	2
10008	TESTEROL 100 1/1		5.1 KOM	1	3871835007123	2
10008	TESTEROL 100 1/1		5.1 KOM	1	3871835007123	2
1000	AUTO OSVJ SOCCER JOE BIH		3.5 kom	1	3873027001292	3
1001	AUTO OSVJ SOCCER JOE SRB		3.5 kom	1	3873027001308	3
10013	HIPOIDNO SAE 90 B 1/1		8.4 KOM	1	3871835002739	2
10013	HIPOIDNO SAE 90 B 1/1		8.4 KOM	1	3871835002739	2
10015	UHK-2 0.5		7 KOM	1	3871835007260	2
10015	UHK-2 0.5		7 KOM	1	3871835007260	2
10018	MATIK ATF 1/1		8.2 KOM	1	3871835000292	2
10018	MATIK ATF 1/1		8.2 KOM	1	3871835000292	2
1001	AUTO OSVJ SOCCER JOE SRB		3.5 kom	1	3873027001308	3
1002	UPALJAC MINI SORT BOJA HL 9020		0.5 kom	1	8690609063045	3
1002	UPALJAC MINI SORT BOJA HL 9020		0.5 kom	1	8690609063045	3
10048	UHK-2 0.25		4.1 kom	1	3871835007284	2
10048	UHK-2 0.25		4.1 kom	1	3871835007284	2
1005	ODVIJAC KRIZNI 3X150		2.8 kom	1	3858885029176	3
1005	ODVIJAC KRIZNI 3X150		2.8 kom	1	3858885029176	3

Slika 14

Pošto je ista funkcionalnost i način rada kako i sa šifarnikom kupaca ovu formu nećemo detaljno objašnjavati, a forma kojom se dodaju ili ažuriraju kupci je prikazana i komentarisana u tekstu o dodavanju stavki na račun i prikazana je na sljedećoj slici. Da napomenemo da je moguće pretraživati i izdvajati artikle upisom slova i brojeva u žuta edit polja na vrhu kolone ove tabele. **Komande Izvoz i Uvoz** artikala omogućava uvoz i izvoz artikala odnosno roba i usluga u txt listu.

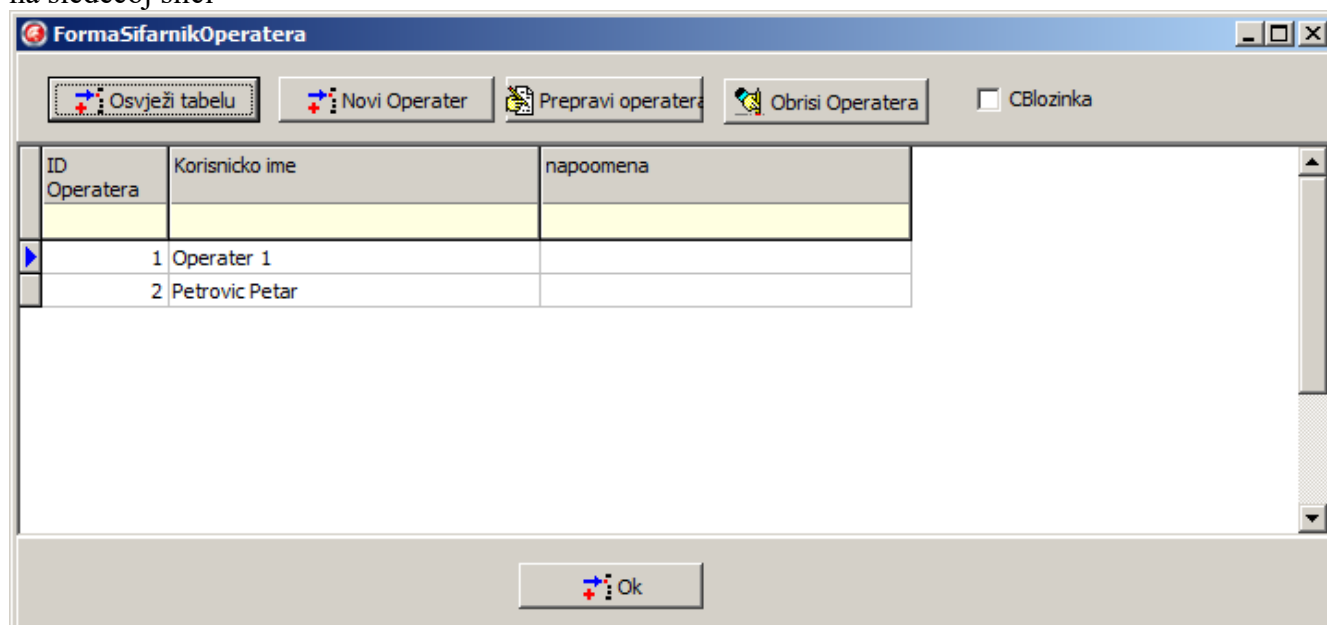
Šifarnik operatera

Šifarnik operatera se poziva iz glavnog menija kao što je prikazano na slici:

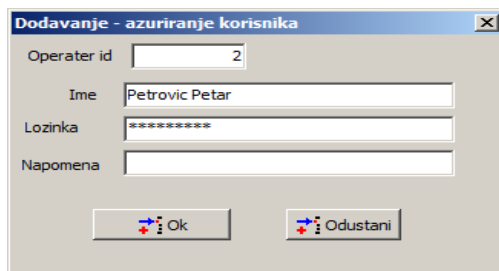
Slika 15

Klikom na ovu opciju prikazuje se forma koja omogućava unos i ažuriranje operatera. Ta forma je data na sledećoj slici

Slika 16

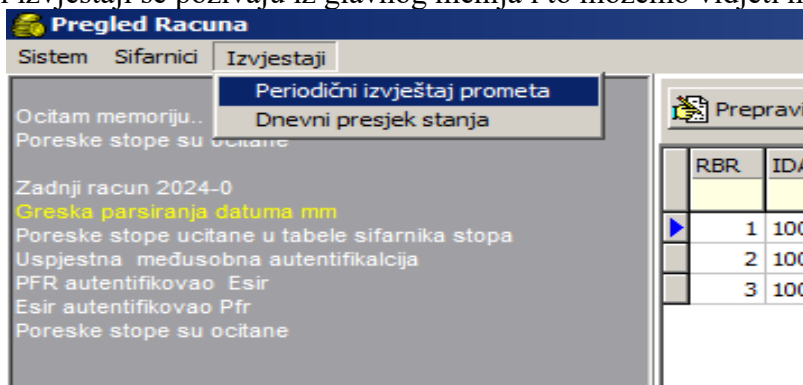
Na slici 16 vidimo da možemo dodati novog, promijeniti podatke postojećeg i obrisati nepotrebne operatere. Check box 'Cblozinka' nam omogućava da vidimo i kolonu sa lozinkama. Dodavanje novih i ažuriranje podataka postojećih dato je na sljedećoj slici.

Slika 17

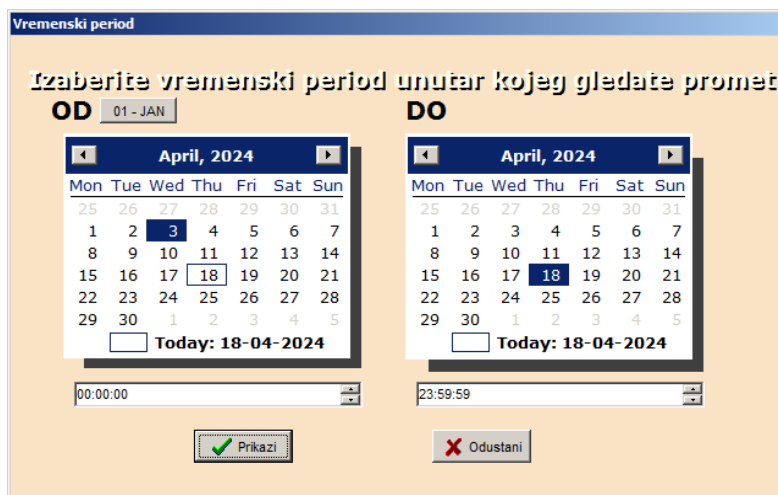
Izveštaji

Ovaj program ima 2 izvještaja koji se pozivaju iz glavnog menija, a saglasni su sa zakonskim propisima u RS. Svi izvještaji se pozivaju iz glavnog menija i to možemo vidjeti na sljedećoj slici.

Slika 18

Svi ovi izvještaji imaju istu formu, samo što su im vremenske odrednice drugačije. Za 'Dnevni presjek stanja' podrazumijeva se da je to izvještaj za danas i pravi se izvještaj za današnji dan od 00:00 do trenutnog vremena bez opcije izbora datuma i vremena, dok za 'Periodični izvještaj prometa' potrebno odrediti dan, odnosno početak i kraj vremenskog perioda za koji se izvještaj želi. Forma kojima se ovo određuje izbor perioda za 'Periodični izvještaj prometa' dat su na sljedećoj slici. Potrebno je selektovati period periodičnog izvještaja (osim dana mogu se postaviti i sati, minuti i sekunde početka odnosno kraja perioda). Može se izabrati prerioid od nekoliko sekundi do nekoliko godina. Izbor perioda od datuma i vremena do datuma i vremena:

Slika 19

Na prethodnoj slici je prikazana forme koje koristimo za izbor perioda prilikom kreiranja periodičnog izvještaja.

Izgled dnevnog i periodičnog izvještaja dat je na sljedećim slikama:

```

=====Периодични извјештај промета=====
4400970230001
DIGIT doo
DIGIT doo
Kralja Petra I Karađorđevića 83A
NOT APPLICABLE
Касир: Operator 1
ЕСИР број: 32/1.0.0
-----
Вријеме од:21-05-2024 03:00
Вријеме до:22-05-2024 23:59
-----
Број издатих рачуна: 36
Промет продаја: 17
Промет рефундација: 5
Аванс продаја: 10
Аванс рефундација: 4
-----
Листа продатих атикала
-----
ИД(ГТИН)- назив артикла
количина цијена укупан износ
-----
3858885020432 REMEN ZA TERET 5T 10M
1.00 44.90 44.90
3858885020449 REMEN ZA TERET 5T 12M
1.00 54.90 54.90
3858885025079 PLIN ZA UPALJAC 270ML
1.00 3.40 3.40
3858885029176 ODVIJAC KRIZNI 3X150
2.00 2.80 5.60
3871835000292 MATIK ATF 1/1
3.00 8.20 24.60
3871835007260 УНК-2 0.5
4.00 7.00 28.00
3871835007284 УНК-2 0.25
3.00 4.10 12.30
3873027001308 AUTO OSVJ SOCCER JOE SRB
1.00 3.50 3.50
4008153735042 UZE ZA VUCU 3500KG- UNITEC
1.00 22.80 22.80
8690609063045 UPALJAC MINI SORT BOJA HL
1.00 0.50 0.50
8711252719801 SET OK.-VIL. KLJUCEVA 12 K
2.00 18.70 37.40
-----
Укупан износ : 237.90
-----
Износ евидентиране продаје: 269.00
Износ евидентиране рефундације: 31.10
--- Износ по врсти плаћања-----
Готовина : 99.30
Инстант плаћање : 33.80
Платна картица : 21.50
Чек : 14.00
Пренос на рачун : 84.50
Ваучер : 23.40
Друго безгот. пл. : 54.90
=====Крај периодични извјештај промета=====

```

Слика 20

```

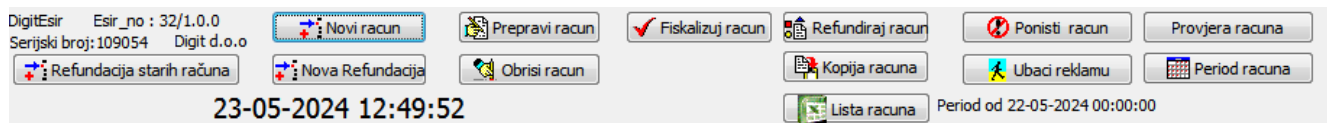
=====Дневни пресјек стања=====
4400970230001
DIGIT doo
DIGIT doo
Kralja Petra I Karadorđevića 83A
NOT APPLICABLE
Касир: Operator 1
ЕСИР број: 32/1.0.0
-----
Вријеме од:22-05-2024 00:00
Вријеме до:22-05-2024 09:39
-----
Број издатих рачуна: 16
Промет продаја: 11
Промет рефундација: 2
Аванс продаја: 3
Аванс рефундација: 0
-----
Листа продатих атикала
-----
ИД(ГТИН) - назив артикла
количина цијена укупан износ
-----
3858885020432 REMEN ZA TERET 5T 10M
1.00 44.90 44.90
3858885020449 REMEN ZA TERET 5T 12M
1.00 54.90 54.90
3858885025079 PLIN ZA UPALJAC 270ML
1.00 3.40 3.40
3858885029176 ODVIJAC KRIZNI 3X150
2.00 2.80 5.60
3871835000292 MATIK ATF 1/1
3.00 8.20 24.60
3871835007260 УНК-2 0.5
3.00 7.00 21.00
3871835007284 УНК-2 0.25
1.00 4.10 4.10
3873027001308 AUTO OSVJ SOCCER JOE SRB
1.00 3.50 3.50
4008153735042 UZE ZA VUCU 3500KG- UNITEC
1.00 22.80 22.80
8690609063045 UPALJAC MINI SORT BOJA HL
1.00 0.50 0.50
8711252719801 SET ОК.-VIL. KLJUČEVA 12 K
2.00 18.70 37.40
-----
Укупан износ : 222.70
-----
Износ евидентиране продаје: 234.50
Износ евидентиране рефундације: 11.80
--- Износ по врсти плаћања-----
Готовина : 80.00
Инстант плаћање : 33.80
Платна картица : 21.50
Чек : 14.00
Пренос на рачун : 30.50
Ваучер : 23.40
Друго безгот. пл. : 54.90
=====Крај дневни пресјек стања=====

```

Slika 21

Napomena: Na oba izvještaja u zadatom periodu broj izdatih računa prikazuje zbir fiskalnih (prodaja) i avansnih računa . Lista prodatih artikala prikazuje prebijeno stanje artikala sa fiskalnih i refundiranih fiskalnih računa, ne i avansa (roba još nije isporučena kupcu). Takođe na izvještaju je prikazan i ukupan iznos sa te liste. Evidentirana prodaja prikazuje samo fiskalne račune, dok iznos po vrsti plaćanja predstavlja prebijeno stanje načina plaćanja zajedno od fiskalnih računa i avansa sa njihovim refundacijama.

Panel za rad sa računima

Slika 22

Na slici 22 prikazan je panel koji u gornjem dijelu i koji omogućava da kreiramo 'Novi račun', Prepravimo račun koji još nije fiskalizovan, da ga pogledamo na dugme 'Pregledaj', i konačno da ga odštampamo.

Komande Esiru vidimo na gornjem panelu na slici 22.

Dodavanje novih računa svih predviđenih vrsta, omogućeno je sa dugmadima 'Novi račun' i 'Nova Refundacija'.

Prilikom kreiranja računa prvo izaberemo vrstu računa u Combo box na kojem je po default-u postavljen fiskalni račun. Izaberemo koju vrstu računa želimo da kreiramo, pa na primjer odaberemo sa liste 'Avansni račun' i onda kreiramo zaglavljje uz pomoć forme koja je data na sljedećoj slici.

Esir zahtijeva unos referentnog broja za refundirani račun, kopiju računa, za račune koje se odnose na avanse i predračune kao i za sve tipove poništavanja računa i njihovih refundacija. Broj koji se unosi je L-PFR Broj računa na koji se taj račun ili refundacija odnosi, odnosno referencira se referentni broj i datum možete očitati sa odštampanog računa za koji radite refundiranje, kopiju računa ili poništavanje (slika 23 lijevo sa fiskalnog racuna).

ПФР вријеме: 14.05.2024 18:23:05
ПФР број рачуна: QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-249

Slika 23

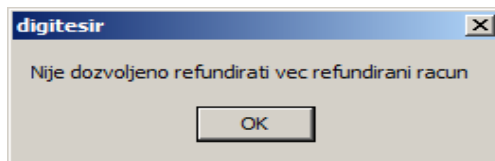
Možete vidjeti na prethodnoj slici da je za referentni broj od 3 polja odvojenih sa '-' unose redom.

Ali ako radite ove operacije uz pomoć komandi na panelu za upravljanje računima koristeći dugmad refundiraj, poništi, kopiraj itd, program automatski popunjava ova polja za taj račun.

Za račune

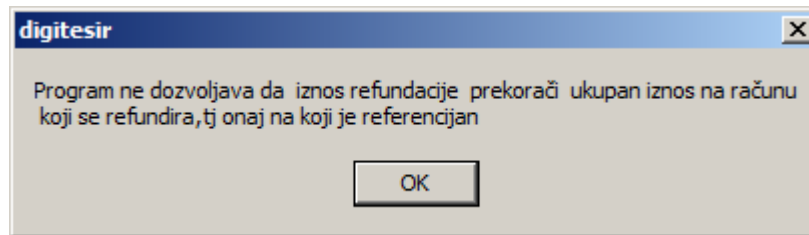
Program ne dozvljava da se za tip refundacije računa koristi referentni broj računa koji je takođe tip refundacije odnosno nije dozvojena refundacija računa refundacije.

U slučaju da korisnik program ovo pokuša javiće mu se sljedeća poruka

Slika 24

Program ne dozvoljava da iznos refundacije prekorači ukupan iznos na računu koji se refundira, tj onaj na koji je referenciran. Tada se prilikom fiskalizacije računa pojavi sljedeća poruka na ekranu.

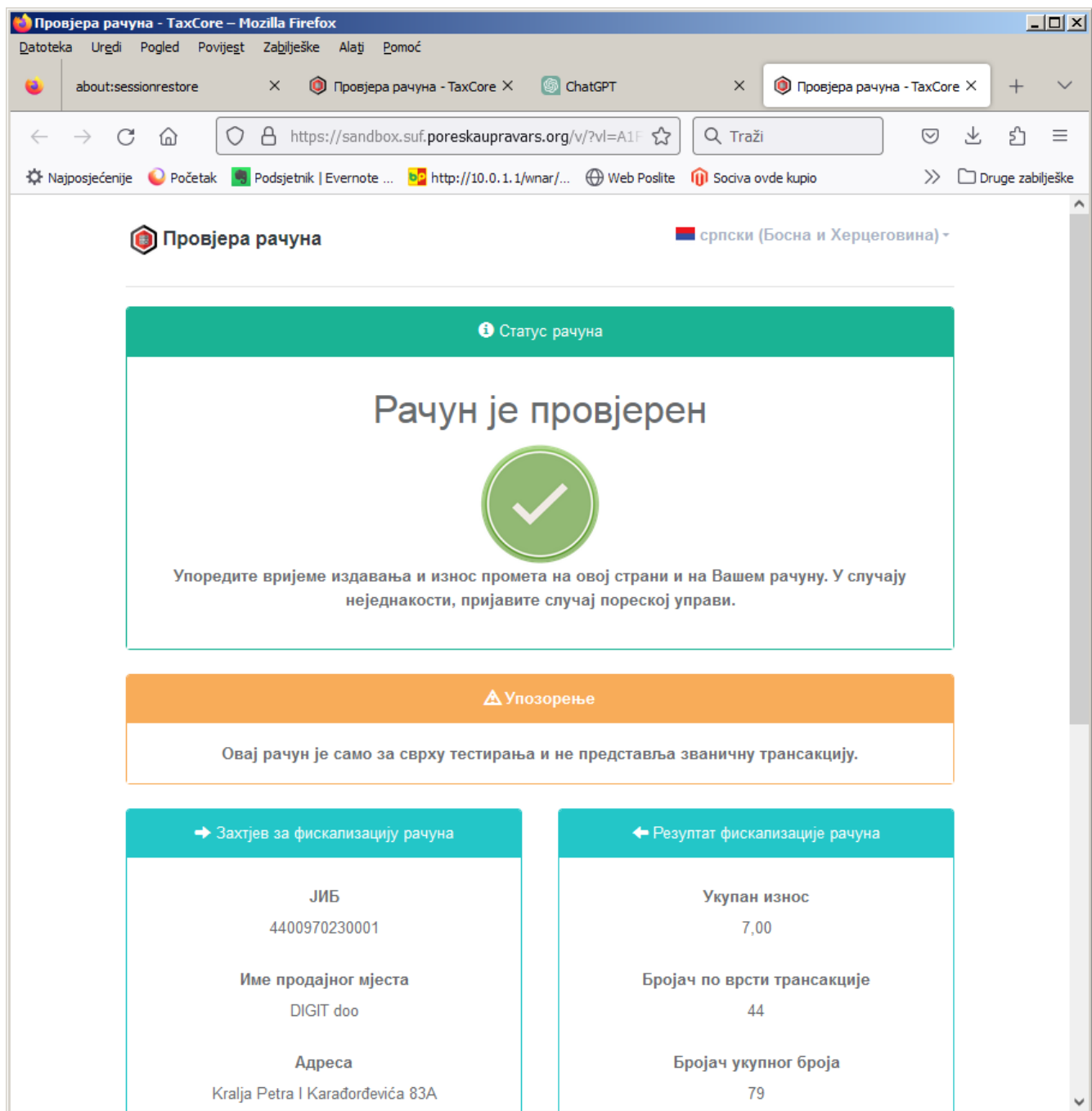
Slika 25

Kada se završi sa unosom i podešavanjem ovih parametara onda se na račun mogu dodavati stavke po opisanoj proceduri u prethodnom tekstu ovog uputstva.

Komanda, odnosno dugme '**Prepravi račun**' omogućava ispravku pogrešne vrste i broja računa i referentog broja te datuma računa koji se referencira. Nakon što je račun kompletiran pripremljen za fiskalizaciju i štampanje, kliknemo na komandu '**Fiskalizuj**' i veoma brzo program obavi potrebnu komunikaciju sa serverom PU i fiskalizuje račun, što je korisniku odmah vidljivo jer se izgled tako kreiranog računa pojavio na panelu (lijevo dole slika 11). Nakon toga sistem automatski odštampa fiskalni račun na štampaču, koji je podešen za taj Esir.

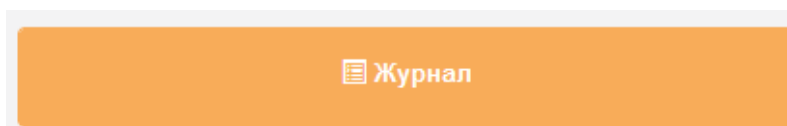
Na ploči sa komandnim dugmadima postoji i dugme '**Provjera racuna**' koja omogućava da se provjeri ispravnost računa na serveru poreske uprave, nakon klika pojavi se ekran kao na sljedećoj slici.

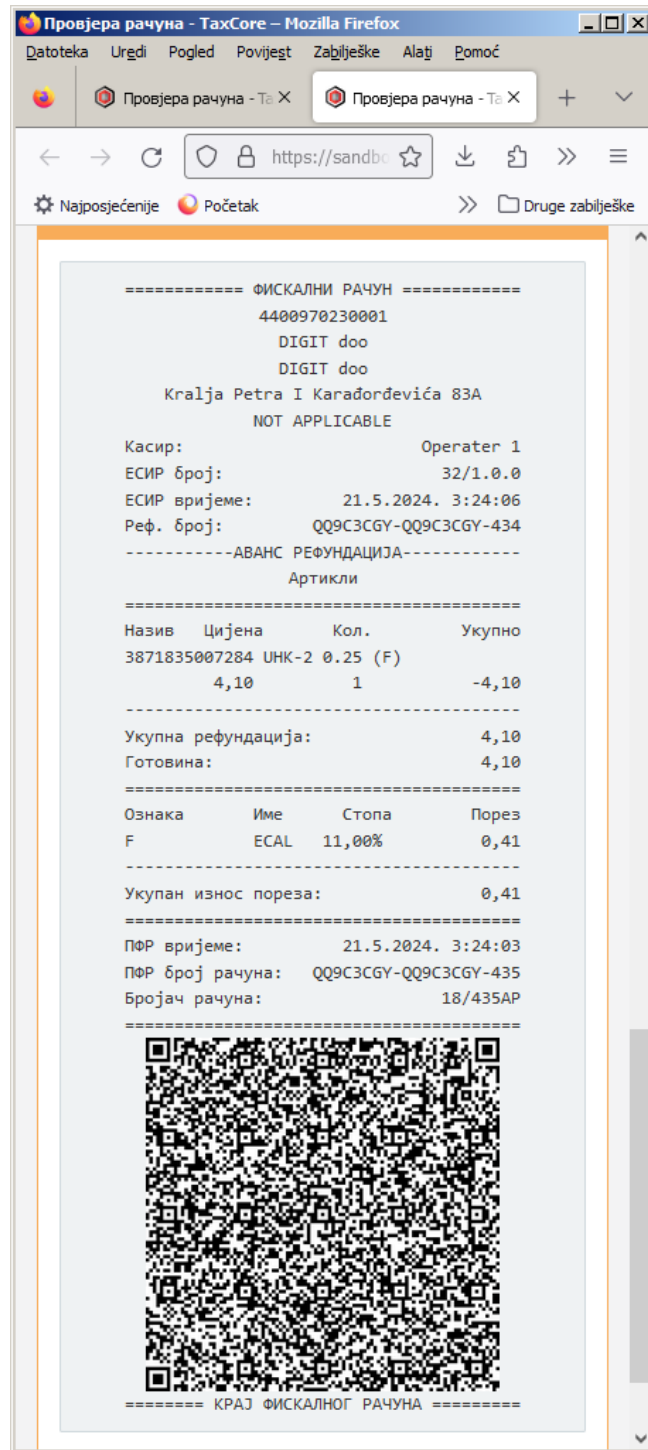
Slika 27

Listajući ovu stranicu na dnu možete uočiti dugme kao na slici

slika 28

Klikom na ovo dugme (Žurnal) pokazuje se izgled vašeg računa na serveru PU kao što možemo vidjeti na sljedećoj slici:

Slika 29

Napomena: Kada je Digit Esir 1 konfigurisan da radi kao drajver za fiskalizaciju i štampu računa iz drugih poslovnih programa, minimizovan je u Task baru Windows -a i može se otvoriti klikom na ikonu programa.

Esir prihvata komande od operatera koji ih pokreće klikom na dugme komande.

Komanda '**Refundiraj racun**' omogućava da se na jednostavan način , bez dodatnih potreba operatera račun koji je selektovan u donjoj table refundira jednim klikom, tada program kreira novi refundirani račun sa svim stavkama i ostalim parametrima koji omogućavaju da se nakon toga račun fiskalizuje i odštampa sa opisanim komandama kako je predviđeno pravilnikom.

Komanda '**Ponisti racun**' omogućava da se na jednostavan način , bez dodatnih potreba operatera račun koji je selektovan u donjoj table poništi jednim klikom, tada program kreira novi račun tipa refundacije ako se poništava fiskalni račun ili ako poništavamo refundirani račun onda se kreira fiskalni račun. Oba tipa imaju referentni broj tj. broj računa kojeg poništavaju, a u polju Id kupca popunjava se JIB broj poreskog obveznika koji poništava račun sa svim stavkama i ostalim parametrima koji omogućavaju da se nakon toga račun fiskalizuje i odštampa sa opisanim komandama kako je predviđeno pravilnikom.

Komanda '**Kopija racun**' omogućava da se na jednostavan način , bez dodatnih potreba operatera račun koji je selektovan u donjoj table pripremi za fiskalnu kopiju računa jednim klikom, tada program kreira novu kopiju fiskalnog račun sa svim stavkama i ostalim parametrima koji omogućavaju da se nakon toga račun fiskalizuje i odštampa sa opisanim komandama kako je predviđeno pravilnikom.

Ove komande su podržane i lijevim klikom na donjoj tabeli koja je elektronska lista fiskalnih računa.

IZNOSRAC	PFR Broj racuna	PFR Vrijeme racuna	REFBROJ
8.2	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-302	15-05-2024 21:24:32	
360.46	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-300	15-05-2024 20:10:18	
8.2	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-299	15-05-2024 18:56:48	
171.31			
17	QQ9C3CGY-QQ	15:08	QQ9C
17	QQ9C3CGY-QQ	14:38	
273.5			
314.5			

Slika 30

Lista izdatih računa

Ova lista je u elektronskom obliku i omogućava lako pretraživanje , nalaženje i pregled izdatih računa. Nalazi se ispod panela za rad sa računima i da data je na sledećoj slici

FID	TIP	NAZIV	BROJ	DATUM	IZNOSRAC	PFR Broj racuna	PFR Vrijeme racuna	REFBROJ	REFVRIJEME
236	0	Fiskalni račun	2024-236	14-05-2024 20:31:14	174.5	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-266	14-05-2024 20:56:27		
235	0	Predračun	2024-235	14-05-2024 19:05:21	129.6	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-265	14-05-2024 19:05:42		
233	0	Avansni račun	2024/232	14-05-2024 18:36:34	65.8	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-264	14-05-2024 18:36:37	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-263	14-05-2024 18:36:26
232	1	Avansni račun	2024/232	14-05-2024 18:36:22	65.8	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-263	14-05-2024 18:36:26	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-262	14-05-2024 18:36:18
231	0	Avansni račun	2024-231	14-05-2024 18:36:06	65.8	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-262	14-05-2024 18:36:18		
230	1	Avansni račun	2024-229	14-05-2024 18:33:45	54.9	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-261	14-05-2024 18:33:49	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-260	14-05-2024 18:33:42
229	0	Avansni račun	2024-229	14-05-2024 18:33:09	54.9	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-260	14-05-2024 18:33:42		
228	0	Fiskalni račun	2024/227	14-05-2024 18:32:06	116	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-258	14-05-2024 18:32:11	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-257	14-05-2024 18:32:02
227	1	Fiskalni račun	2024/227	14-05-2024 18:31:59	116	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-257	14-05-2024 18:32:02	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-256	14-05-2024 18:31:51
226	0	Fiskalni račun	2024-226	14-05-2024 18:31:45	116	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-256	14-05-2024 18:31:51		
225	1	Fiskalni račun	2024-224	14-05-2024 18:30:25	16.8	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-255	14-05-2024 18:30:29	QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-254	14-05-2024 18:30:21

Slika 31

Kao što možemo primijetiti u donjoj tabeli možemo vidjeti sve parametre računa , a uz edit polja u vrhu

kolone omogućeno je pretraživanje po svim kolonama. Kolone koje su date u ovoj elektronskoj listi su fid- jedinstven broj racuna, Naziv - o kojem se računu radi , datum krieranja računa, iznos računa , L-PFR

broj i datum računa koji se mogu vidjeti i na oštampanom fiskalnom računu, refbroj i refvrijeme su broj i vrijeme na koji se dati računi referencija . Osim ovih kolona na toj listi se mogu skrolovati i dodatne kolone kao što su Id i naziv kupca, opciono polje i JIB broj, kao i Id i naziv operatera, uplaćeno i povrat kupcu, kao i Esir Broj i Esir Datum i ostala polja koja su potrebna za rad i administraciju sistema.

Pretraživanje bilo od navedenih polja je vrlo jednostavno tako da što se unose nekoliko brojeva i slova u polja koje želimo, odnosno po kom polju želimo da pretražujemo. Na sledećoj slici je prikazano pretraživanje kada tražimo neki račun po na primjer L-PFR broju:

# Pregledaj	
PFR Broj racuna	P
2	
6 QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-258	1
6 QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-257	1
6 QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-256	1
8 QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-255	1
8 QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-254	1
5 QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-253	1
4 QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-252	1
1 QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-251	1

Slika 32

# Pregledaj	
PFR Broj racuna	P
256	
6 QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-256	1

Slika 33

Kao što smo vidjeli kada unesemo broj 2 i pritisnemo Enter izdvoje se svi računi koji bilo gdje u L-PFR imaju broj 2 (slika 32). Ako upišemo 25 izdvojiće se svi računi koji imaju 25 tek unosenjem 256 dobijamo račun koji je 256 -ti u nizu fiskalizacije (slika 33). Isti primjer je ako tražimo sve račune izdate za nekog kupca na primjer tražimo preduzeće SEPL:

NAZIVKUPCA		OPCP
S		
8 SEPL D.O.O.	RRR/2	
8 SEPL D.O.O.	RRR/2	
00 KMF JOSAVKA		
00 KMF JOSAVKA		
00 KMF JOSAVKA		
8 SEPL D.O.O.	RRR/2	
8 SEPL D.O.O.	RRR/2	
8 SEPL D.O.O.	RRR/2	
0 ZR PEA PLAST	55588	
5 S.P. AUTOPREVOZNIK DERAJIĆ		
8 SEPL D.O.O.	RRR/2	

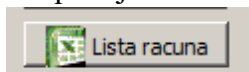
slika 34

NAZIVKUPCA		C
SE		
SEPL D.O.O.		R
SEPL D.O.O.		R
SEPL D.O.O.		R
SEPL D.O.O.		R
SEPL D.O.O.		R
SEPL D.O.O.		R
SEPL D.O.O.		R
SEPL D.O.O.		R
SEPL D.O.O.		R
SEPL D.O.O.		R

Slika 35

Unošenjem slova S i tastera ENTER izdvoje se svi koji u nazivu imaju slovo S , tako da se na slici 34 vide jos i KMF JOŠAVKA , ZR PEA PLAS I SP AUTOPREVOZNIK DERAJIĆ međutim kada se žuto edit polje na vrhu kolone NAZIVKUPCA unese i SE izdvoje se sada samo preduzeće SEPL koji smo i tražili – slika 35. **Treba voditi računa o velikim i malim slovima jer ako unesemo malo s neće se izdvojiti nijedan zapis jer nijedan kupac nije upisan sa malim slovima nego će se izdvojiti tek**

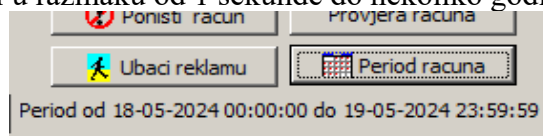
kad unesemo veliko S. Izvojenju listu računa ili kompletnu listu računa možemo dobiti i u excel .xls formatu odakle ih možemo dalje obrađivati i štampati jednostavnim klikom na dugme

Slika 36

koje se takođe nalazi na panelu za upravljanje računima. Inače opisana elektronska lista računa sadrži sve izdate račune koje je taj Esir do tada fiskalizovao.

Panel računa pri startovanju programa prikazuje samo račune kreirane u prethodna dva dana da bi se ubrzao rad jer kod prikazane liste od nekoliko hiljada računa, sve operacije pretraživanja su sporije. Ako želimo da pregledamo podatke od prethodnih dana ili mjeseci do momenta od prvog kreiranog računa taj period prikazivanja možemo proširti komandom na komandnom panelu za račune. Ako kliknemo dugme prikazano na sledećoj slici prikazaće se forma prikazana na slici 20 kojom podesimo period i koji se može postaviti u razmaku od 1 sekunde do nekoliko godina.

Slika 37

Ispod ove slike stoji labela na kojoj se ispisuje aktivni period za koji se prikazuju računi u tabeli.

Računi su zapisani u zaštićenoj bazi podataka i kapacitet je enormno velik. Baze tog tipa mogu sadržavati milione računa, što je dovoljno jer je mala vjerovatnoća da jedan Esir napravi toliko računa, i zavisno od kapaciteta hard diska tog računara što se može uvijek proširiti. Što se tiče perioda čuvanja, on više zavisi od zastarjevanja računara i računi se prikupljaju i dostupni su i više od 10 godina, što je otprilike najduže vrijeme zamjene računara, a mogu se prenijeti (kopirati) na backup uređaje ili novije računare i sačuvati trajno.

Poreske Stope

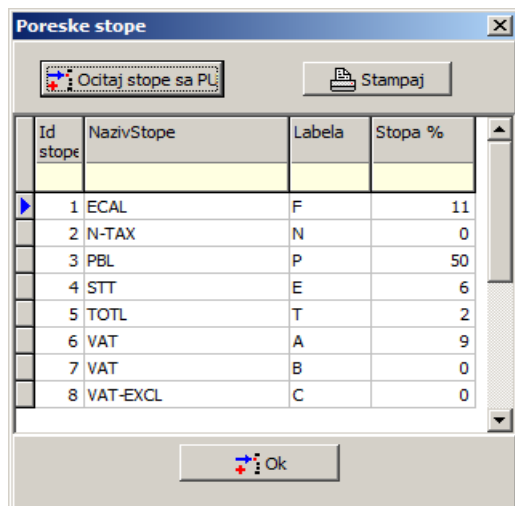
Poreske stope možemo vidjeti pozivjem Šifarnika Poreskih stopa iz glavnog menija programa .

Slika 38

Nakon izbora ove komande pojavi se forma za pregled očitanih stopa sa servera poreske uprave (slika 38). Te forme se mogu pregledati i odštampati komandom '**Štampaj**' i to su stope koje ESIR primjenjuje i koje se koriste za kreiranje fiskalnih računa. One se mogu očitavati klikom na dugme '**Očitaj stope sa PU**' sa servera Poreske Uprave odnosno nadređenog L-PFR, iz njihovih konfiguracionih parametara.

Digit Esir 1 podržava neograničen broj poreskih stopa i učitava ih sa servera poreske uprave po

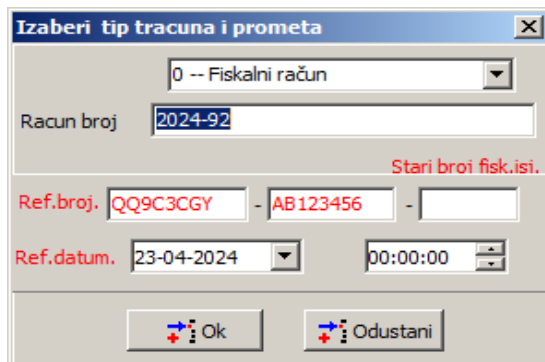

Slika 39

komandi opratera na ovoj formi, ali i svaki put kada se startuje. Prilikom očitavanja poreskih stopa one se automatski zaokružuju na dvije decimale. Nikad ne koristi druge stope niti je moguće mijenjanje stopa.

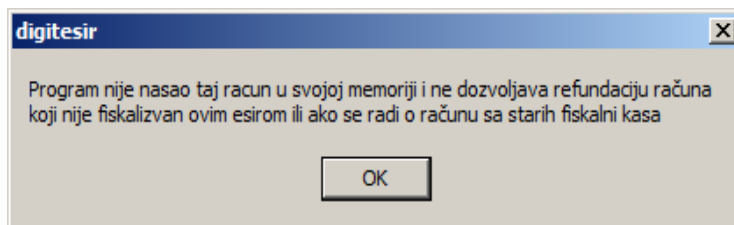
Refundacija starih računa

To su oni računi štampani na prošlim fiskalnim kasama. Za ovu komandu koristi se posebno dugme na komandnoj ploči i klikom na njega otvara se forma kao na sledećoj slici

Slika 40

Ovde se u prvo polje referentnog broja unos predefinisani dio koji se inače podesi u konfiguraciji Esira a na drugom mjestu se unosi broj starog fiskalnog modula koji je bio u toj fiskalnoj kasi koja je izdala taj racun i koji se takođe može podesiti u konfiguraciji Esira. U zadnje polje unosi se BI broj fiskalnog isječka, ili kako kažu stari fiskalni broj. Ukoliko se predefinisani broj razlikuje od podešenog sistem javlja grešku

Slika 41

Komanda 'Ubaci reklamu' omogućava da se na određeni račun ili kopiju ubaci pripremljena bmp slika koja će se štampati ispod fiskalnog računa za taj račun. Ovo se koristi da se prikažu određene korisne informacije za kupca. Primjer takvog računa je dat na slici 42 desno. Ako se želi da za svaki račun štampamo određenu reklamu dovoljno je da pored digitEsir.exe programa postavimo odgovarajuću bmp sliku kojoj ćemo prilagoditi format i veličinu i nazvati Reklama.bmp, i onda će svi odštampani fiskalni dokumenti koje Esir može da štampa imati iza reda npr kraj fiskalnog računa ili ovo nije fiskalni račun odštampanu tu reklamu.

Primjer računa sa reklamom dat je na sljedećoj slici:

```
===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====
4400970230001
DIGIT doo
DIGIT doo
Kralja Petra I Karađorđevića 83A
NOT APPLICABLE
Касир:                               Operater 1
ЕСИР број:                             32/1.0.0
ЕСИР вријеме:                          21.05.2024. 03:31:59
-----ПРОМЕТ ПРОДАЈА-----
Артикли
=====
Назив    Цијена    Кол.    Укупно
3871835007260 УНК-2 0.5 (F)
              7,00      1,00      7,00
-----
Укупан износ:                          7,00
Готовина:                               7,00
=====
Ознака    Име    Стопа    Порез
F         ECAL    11,00%    0,69
-----
Укупан износ пореза:                    0,69
Укупан промет (F):                      7,00
=====
ПФР вријеме:                          21.05.2024 03:31:56
ПФР број рачуна:                       QQ9C3CGY-QQ9C3CGY-436
Бројач рачуна:                          206/436ПП
```


===== КРАЈ ФИСКАЛНОГ РАЧУНА =====

Vozač: Marković Petar
Vozilo: Kamion DAF
Tablice: 45-K-237
Kilometar sat: 72456

Digit ESIR 1.0.00

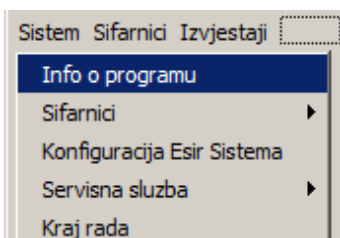
Digit IT Banjaluka
tel: +387 51 227 512

www digit-rs.com

Slika 42

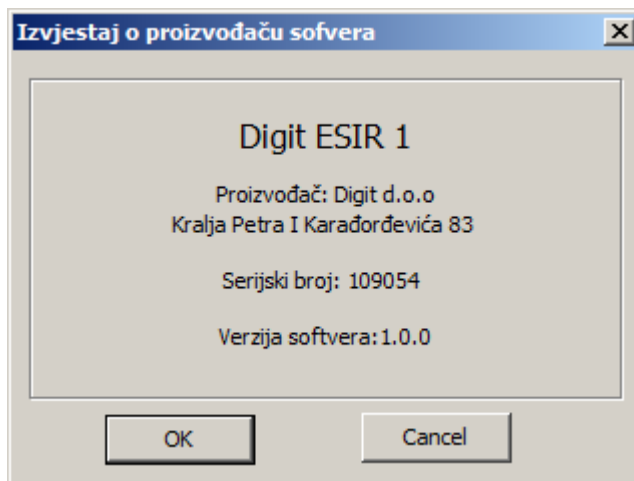
O proizvođaču

Klikom na opciju Info o programu

Slika 43

Dobiju se veoma lako informacije o proizvođaču,

Slika 44

koje sadrže podatke o nazivu Esira, proizvođaču, serijskom broj tog Esira i verziji softvera .